

Het klinisch gesprek

RINO Vlaanderen PSYCHODIAGNOSTIEK 2020

Gezamenlijk of apart adviesgesprek?

- Geen standaardprocedure maar maatwerk
- Afhankelijk van leeftijd, situatie, verloop onderzoek
- Hoe verliep intake?
  - Als daar over het hoofd v.h. K (ipv ook naar en met het K) gesproken werd, gaan we dit niet herhalen in het adviesgesprek, dan eerder apart
- Als er veel onveiligheid is mbt wat gezegd kan en mag worden, dan zeker voorbereiden

RINO Vlaanderen PSYCHODIAGNOSTIEK 2020

Adviesgesprek naar kind toe?

- Wordt vaak niet gedaan...!?
- Rechten v.h. kind op informatie!
- Voor of na adviesgesprek naar ouders?
  - Bij jonge kinderen eerder na (dan kan besluit over vervolg erin opgenomen worden)
  - Bij jongeren eerder voor (dan hebben ze inspraak over wat in gesprek met ouders gezegd kan worden)
- Voorkomt dat kind zich niet meer wil 'openen' naar een hulpverlener
- Geeft een betere start met focus/ werkpunten voor behandeling die volgt
  - Ervaring dat kinderen zelfs bij het eindigen v.e. therapie nog goed weten hoe en met welk beeld dit verteld werd!

RINO Vlaanderen PSYCHODIAGNOSTIEK 2020

Wat doen we in een klinisch gesprek?

- We gaan een COMMUNICATIE aan over hoe we het kind hebben leren kennen tijdens het onderzoek, hoe we nu de klachten vanuit hun dynamiek en functie begrijpen (ipv beschuldigen/veroordelen v.h. symptoom) en welk therapeutisch antwoord hierop kan gegeven worden
- Kondigt "eindfase" van het onderzoek aan, maar kent oorsprong IN het onderzoek !

RINO Vlaanderen PSYCHODIAGNOSTIEK 2020

Metafoor

- Het passende schoentje werd gevonden
  - Je hebt pijn of last aan je voeten, je kan een aantal (ontwikkelings) stappen niet goed zetten
  - Met het onderzoek zochten we welke nieuwe schoenen je hiervoor nodig zou kunnen hebben
  - Pas wanneer het schoentje past, kan je het aantrekken en uitproberen of je met de nieuwe schoenen goed kan stappen
  - Je oude of te kleine schoenen die je zo gewoon bent, moet je durven uitlaten
  - Nieuwe schoenen knellen eerst een beetje vooraleer ze soepel zitten

RINO Vlaanderen PSYCHODIAGNOSTIEK 2020

Opbouw van klinisch gesprek

- Drie gedeeltes:
  - Eerste fase: inleidend gedeelte
  - Tweede fase: boodschap + ruimte voor reacties
  - Laatste fase: verduidelijken van verder aanbod

RINO Vlaanderen PSYCHODIAGNOSTIEK 2020

Hoe doen we dat?

- **Eerste fase** : inleidend gedeelte
  - Herinvesteren in het contact tussen u en kind
  - Kind helpen zich te (her)situëren in tijd en ruimte
  - Verbinden van de intake, het onderzoek en het klinisch gesprek a.h.v. concrete elementen die het kind deed of meemaakte (en daardoor wordt het goed herkenbaar voor kind)
  - Afhankelijk van verschillende factoren :
    - Hoe is gedeelde ervaring verlopen ?
    - Leeftijd en ontwikkelingsniveau van het kind
    - Niveau van probleembesef van het kind
    - Stijl v.h. kind
    - ....

RINO Vlaanderen PSYCHODIAGNOSTIEK 2020

Hoe doen we dat?

- **Tweede fase** :
  - Vertrekken v.d. hulpvraag van ouders, van kind
  - Vernoemen van met welke opdrachten jullie gewerkt hebben
  - Bespreken van de resultaten van het onderzoek
    - Dit kan ook heel kort, zeker bij jonge kinderen
  - Opgelet : niet alle testen woordelijk herhalen !
    - Zoek 1 of 2 treffende stukken uit het onderzoek
  - Wel : aansluiting vinden bij beleving van het kind !
  - Nadenken over de mate van weerstand en ik-sterkte v.h. kind die je tijdens het onderzoek bent tegengekomen.
  - Verwacht je er aan dat dezelfde ik-sterkte en defensies zullen ingezet worden t.a.v. de boodschap die je wil brengen

RINO Vlaanderen PSYCHODIAGNOSTIEK 2020

Hoe doen we dat?

- **Tweede fase**: de boodschap overbrengen a.h.v.
  - Bewuste mededeling die het kind gedaan heeft: is er tijdens een gesprek hier of daar iets gezegd over een mogelijk conflict?
  - Beeldtaal (tekening, verhaal, spel) of metafoor die kind gebruikte tijdens onderzoek erbij halen om zo aan te sluiten bij beleving van het kind en deze wat te verdiepen
  - !!! Niet de bedoeling om de metafoor te doorprikken en kind te overladen met duidingen omtrent het projectief materiaal !!!!!
  - Eerst de metafoor en dan eventueel brugje naar 'bij kinderen kan dat ook zo zijn' ipv omgekeerd

RINO Vlaanderen PSYCHODIAGNOSTIEK 2020

Dynamisch geformuleerde conclusie is lusvormig

- Dit gedrag en gevoel in het symptoom
- Deze onderliggende angst/conflict
- Deze coping en/of defensie aan het werk
- Invloed daarvan op manier van zich voelen, zich gedragen
- Invloed van dit gedrag op omgaan met anderen, omgaan met realiteit, omgaan met ontw. opdrachten
- Te verwachten reacties van anderen op dit patroon
- Uiteindelijk evenwicht met symptoom
- Invalshoek om aan een (leeftijds)gepaste evenwicht te beginnen werken

RINO Vlaanderen Psychodiagnostiek
M. Scaet 2020

Hoe doen we dat?

- **Tweede fase**: ook letten op reacties
  - Tijdens bespreken v.h. onderzoek richten we ons op de beleving van het kind die het toont in reacties
    - Sommige kinderen herkennen wat we vertellen en nemen dit op
    - Soms nemen ze maar een stukje op van de boodschap
    - Soms weren ze alles af
    - ....

RINO Vlaanderen PSYCHODIAGNOSTIEK 2020

Hoe doen we dat?

- We gaan niet overtuigen !!! Maar richten ons op hun manier van kijken, denken, voelen en bevestigen hun poging om een eigen idee te vormen over wat er in dit klinisch gesprek gezegd wordt
  - *Bv jij hebt precies ook al nagedacht/jij vindt dat ook zo/jij vindt dat precies helemaal niet zo/ik zie je fronsen/.....*
  - *Maak ruimte voor de vragen die het kind nog heeft*
- Ruimte maken voor een uitgestelde en/of meer symbolische reactie ('met tram 2')
  - V.b. vrij spel/ vrije tekening/ vrij gekozen samenspel waarin kind zijn begrip en zijn vragen t.a.v. betekenisgeving aan de problematiek kan tonen
  - Daarom is 'gespreksgedeelte van klinisch gesprek' veel korter dan de hele sessie

RINO Vlaanderen PSYCHODIAGNOSTIEK 2020

Hoe doen we dat?

- **Laatste fase** : verduidelijken vh verdere (eventueel therapeutisch) aanbod
  - Dit kan heel verscheiden zijn !
    - Individuele therapie die onmiddellijk start
    - Individuele therapie die in het vooruitzicht gesteld wordt
    - Geen individuele therapie maar opstarten van ouder/gezinsgesprekken
    - Andere hulp: vb inschakeling zorgleerkracht/logo/kine
  - Het hulpaanbod kan dus zeer verschillend en ruim zijn maar vertrekt steeds vanuit gegeven dat we zoeken naar hoe dit kind het best geholpen kan worden !
  - Ook hier weer letten op reacties van het kind !
  - ‘Toevouwen vh gesprek’, kind weer naar realiteit die volgt (vb straks naar huis) brengen en afscheid nemen

RINO Vlaanderen PSYCHODIAGNOSTIEK 2020

Samenvattend ....

- Verhaal/betekenis → al tijdens onderzoek zoek je naar waar er mogelijke
  - Knelpunten zijn
  - Hoe relatie hantering helpend kan zijn
  - Tijdens onderzoek “zaai “ je al betekenis en link
- Vertrek vanuit een vernieuwd contact en link naar de beginsituatie
- Soms kom je tot mooie metafoor, soms vertel je gewoon ‘verhaal’
- Koppel de bespreking aan wat “begrijpelijk” is voor dit kind, aan wat het concreet kan herkennen

RINO Vlaanderen PSYCHODIAGNOSTIEK 2020

Samenvattend ....

- Houd rekening met het functioneringsniveau vh kind: wat kan het kind al horen/begrijpen?
  - Hou dus rekening met
    - Het intelligentieniveau en de leeftijd vh kind!
    - Het zelfwaardegevoel en de defensies vh kind
- Probeer goed aan te voelen wat ze wel/niet begrijpen en geef gepaste ondersteuning
- Vraag ook wat ze zelf denken, waar ze nog vragen rond hebben, maak ruimte voor uitgestelde reacties op het vertelde
- Houd rekening met wat er zal volgen na dit gesprek
  - Als therapie geïndiceerd is en zal volgen, kan je je daarop richten
  - Als het om adviesgesprek gaat zonder verder vervolg bij jou, dan ook na de tweede fase niets meer ‘openen’, maar zorgzaam ‘toevouwen’ en afscheid nemen

RINO Vlaanderen PSYCHODIAGNOSTIEK 2020